

Stichting NIOC

Stichting NIOC en de NIOC kennisbank

Stichting NIOC (www.nioc.nl) stelt zich conform zijn statuten tot doel: het realiseren van congressen over informatica onderwijs en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

De stichting NIOC neemt de archivering van de resultaten van de congressen voor zijn rekening. De website www.nioc.nl ontsluit onder "Eerdere congressen" de gearchiveerde websites van eerdere congressen. De vele afzonderlijke congresbijdragen zijn opgenomen in een kennisbank die via dezelfde website onder "NIOC kennisbank" ontsloten wordt.

Op dit moment bevat de NIOC kennisbank alle bijdragen, incl. die van het laatste congres (NIOC2025, gehouden op donderdag 27 maart 2025 jl. en georganiseerd door Hogeschool Windesheim). Bij elkaar zo'n 1500 bijdragen!

We roepen je op, na het lezen van het document dat door jou is gedownload, de auteur(s) feedback te geven. Dit kan door je te registreren als gebruiker van de NIOC kennisbank. Na registratie krijg je bericht hoe in te loggen op de NIOC kennisbank.

Het eerstvolgende NIOC vindt plaats op 18 maart 2027 in Arnhem en wordt georganiseerd door HAN University of Applied Sciences.

Reacties over de NIOC kennisbank en de inhoud daarvan kun je richten aan de beheerder:

R. Smedinga kennisbank@nioc.nl.

Vermeld bij reacties jouw naam en telefoonnummer voor nader contact.

Visual Architect

Vernieuwende samenwerking met betrekking tot Informatiemanagement en Enterprise Architectuur – Meerwaarde voor bedrijfsleven én ICT-onderwijs

Door: Emile ter Horst, Paul Wokke en Feike Dragt (HAN, Nederlands Architectuur Forum: NAF, Heijmans).

Trefwoorden: digitale architectuur, ICT-curriculum, beroepspraktijk, afstudeeronderzoek.

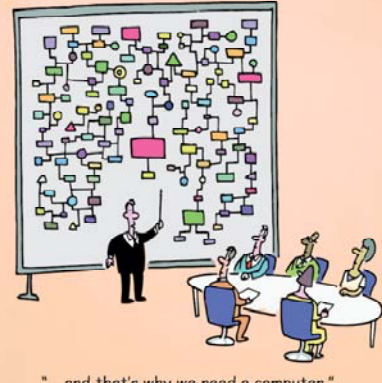
Tijdens NIOC2013 zijn twee opeenvolgende presentaties gehouden over de meerwaarde die onderwijs in digitale architectuur kan opleveren voor het bedrijfsleven én het ICT-onderwijs. Er werden aanbevelingen gedaan hoe die samenwerking op het gebied van Informatiemanagement en Enterprise Architectuur een structureel karakter kan krijgen. De track werd begeleid door Emile ter Horst. De presentaties werden verzorgd door Paul Wokke (Visualisatie van Enterprise Architectuur) en Feike Dragt (Architectuurprincipes en -richtlijnen).

Om studenten een goed op de arbeidsmarkt afgestemde (ICT-)opleiding te kunnen aanbieden is een samenwerkingsverband met het bedrijfsleven nodig die verder gaat dan een incidentele stage- of een afstudeerproject. Vooral op het gebied van informatiemanagement en Enterprise Architectuur zijn die samenwerkingsverbanden dun bezaaid, niet in de laatste plaats, omdat die domeinen vooralsnog voornamelijk voorbehouden zijn aan hbo- en wo-masteropleidingen. Toch kan (én moet!) ook in het praktijkgerichte hbo-curriculum de kiem gelegd worden voor aspirant informatie- en enterprise-architecten.

Twee voorbeelden toonden aan hoe twee hbo-studenten een vernieuwende samenwerking met respectievelijk het NAF en het CIO-platform geïnitieerd hebben. Beide studenten zijn erin geslaagd een, voor organisaties, waardevolle, praktijkgerichte bijdrage te leveren op het gebied van informatiemanagement en Enterprise Architectuur. De presentaties werd afgesloten met aanbevelingen hoe die samenwerking tussen bedrijfsleven en onderwijs (op het gebied van informatiemanagement en Enterprise Architectuur) in een structureel kader versterkt kan worden.

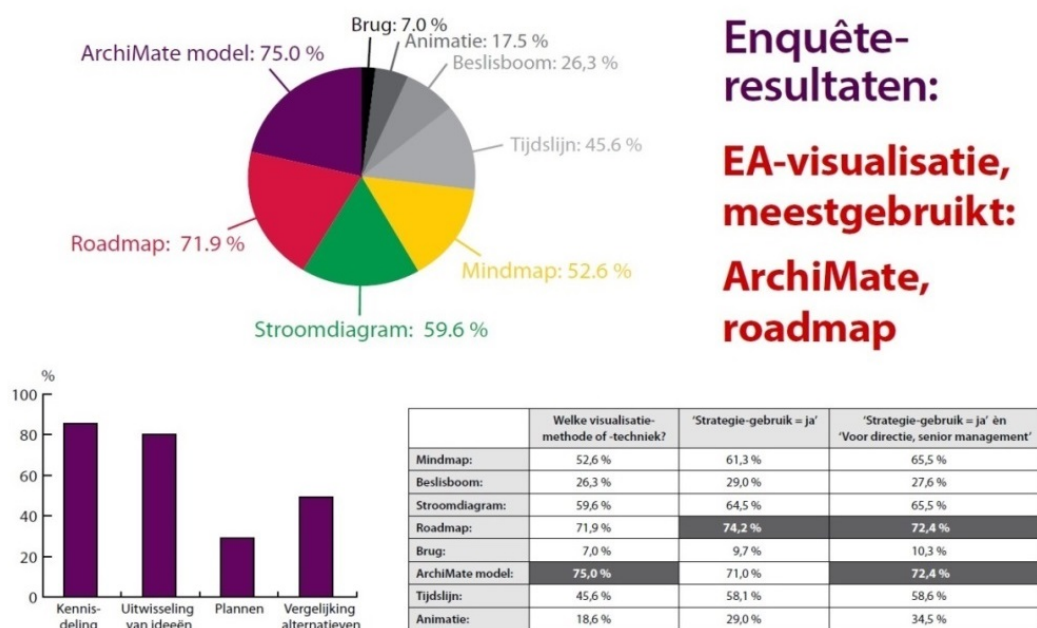
Presentatie digitale architectuur 1 (Paul Wokke)

Visualisatie van Enterprise Architectuur ten behoeve van het strategisch besluitvormingsproces.

1. Visualisatie 2. Enterprise architectuur 3. Strategische beslissingen <u>Hoe kan de toegevoegde waarde van visualisatie van Enterprise Architectuur als beslissingsinstrument, bij door het topmanagement te nemen strategische beslissingen, verhoogd worden?</u>		1. Wat is de huidige praktijk van EA-visualisatie? 2. Levert EA een bijdrage aan het strategisch besluitvormingsproces? 3. Welke visualisatie-technieken ondersteunen het strategisch besluitvormingsproces?
---	---	--

Figuur 1. Onderzoek: Visualisatie van Enterprise Architectuur (EA) en strategische besluitvorming.

Het afstudeeronderzoek had als doel een bijdrage te leveren aan de Body of Knowledge van het vakgebied Enterprise Architectuur (EA) specifiek voor visualisatietechnieken. Visualisatie van Enterprise Architectuur kan als kennisintensieve informatiedrager een waardevolle bijdrage leveren aan het strategische beslissingsproces. De opdrachtgever was het Nederlands Architectuur Forum (NAF). De centrale vraagstelling is: welke EA-visualisaties zijn geschikt voor topmanagement ter ondersteuning bij het nemen van strategische beslissingen. De deelvragen hebben betrekking op de huidige praktijk van EA-visualisatie, de bijdrage van EA in het strategisch besluitvormingsproces en de effectiviteit van verschillende visualisatietechnieken voor die besluitvorming (figuur 1). Het onderzoek werd kwantitatief met een online enquête en kwalitatief met interviews en door literatuuronderzoek uitgevoerd. Figuur 2 toont de enquêteresultaten.

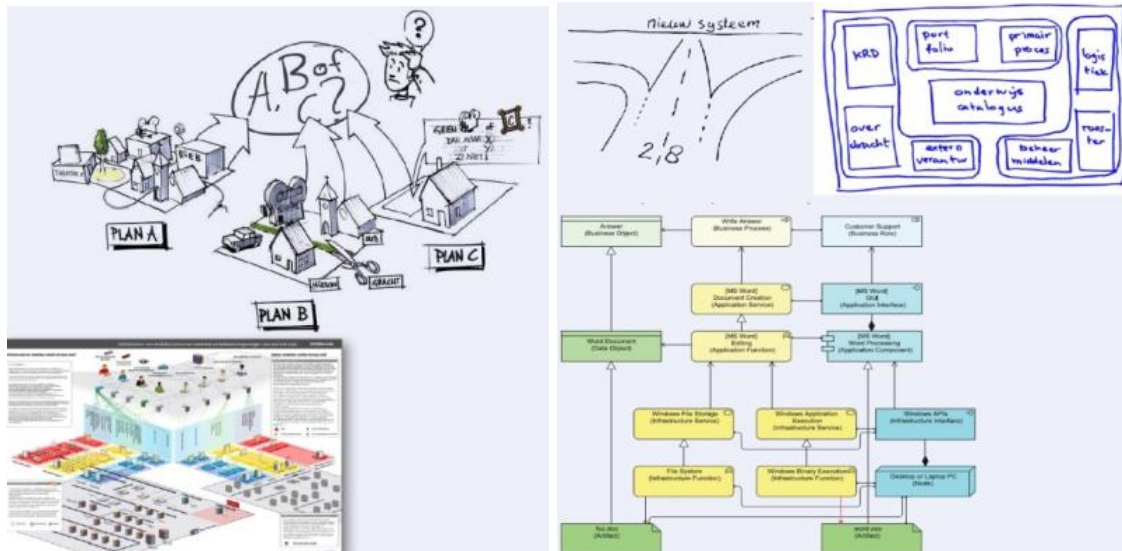
Figuur 2. Enquêteresultaten van het onderzoek naar visualisatie van Enterprise Architectuur.

Figuur 3. Reacties in de interviews.

De conclusies uit het onderzoek onderstrepen het belang van:

- a. de informatiebehoefte;
- b. het onderscheid tussen formele modellen en informele afbeeldingen;
- c. de situationele parameters (cultuur, vraagstelling, persoonlijkheid);
- d. de communicatieve informatiewaarde (door visual thinking en mental images).

Figuur 4. Informatiebehoefte en informeel/formeel onderscheid.

Figuur 5. Situationele parameters en informatiewaarde.

Traditionele EA-visualisaties (papier, platen) zijn statisch, 2-dimensionaal, zelden actueel en veelal een integratie van deelarchitecturen waardoor oorzaak en gevolg al ‘vooraf’ zijn bepaald en gedefinieerd. Er is juist behoefte aan interactie, experimenteren en simuleren. Dan is papier nog slechts een dode boom en ongeschikt voor visualisatie en het enig juiste advies ‘Please try a different mediatype’.

De resultaten van het onderzoek zijn op diverse fora gepubliceerd en gepresenteerd: op het Landelijk Architectuur Congres (LAC 2012), bij Via Nova Architectura, bij het NGI en als artikel in het jubileumboek 10 jaar Nationaal Architectuur Forum en in NAF Insight (mei 2013).

Wilt u meer informatie over deze presentatie?

Neem dan contact op met:

Paul Wokke

paulwokke@gmail.com

Presentatie digitale architectuur 2 (Feike Dragt)

Enterprise Architectuur, architectuurprincipes en -richtlijnen

De presentatie ging in op het afstudeerproject 'Enterprise Architectuur' dat is uitgevoerd bij Heijmans Nederland N.V. Het begrip, de betekenis en het belang van Enterprise Architectuur (EA) werd toegelicht. Tijdens het afstudeerproject zijn principes en richtlijnen voor EA opgesteld en gevalideerd in de organisatie van Heijmans. Perspectieven en ervaringen vanuit het bedrijf over de ontwikkeling van richtlijnen en principes van EA werden gepresenteerd en toegelicht. Daarbij gaf Feike Dragt aan wat verwacht kan en mag worden van een afstudeeropdracht op hbo-niveau. Ook werden aanbevelingen gedaan over de samenwerking tussen het bedrijfsleven en het onderwijs.

Wilt u reageren op deze presentatie? Neem dan contact op met:

Feike Dragt

feike_dragt@hotmail.com

Wilt u reageren op het thema van de beide presentaties? Neem dan contact op met:

Emile ter Horst; hoofddocent, onderzoeker;

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, lectoraat Networked Applications.

Emile.terHorst@han.nl